

ΤΕΥΧΟΣ 28

ΜΑΙΟΣ 2020

Το ZERO GEOGRAPHIC είναι ένα περιοδικό δρόμου (fanzine), που διανέμεται χωρίς αντίτιμο και συντάσσεται από την ομάδα του ZAM (Zero Artistic Movement). Η θεματολογία του περιοδικού ακολουθεί την παράδοση της επαναστατικής γεωγραφίας λαμβάνοντας υπόψη ότι υπάρχει μια γραμμή που συνδέει το έργο των αναρχικών γεωγράφων Κροπότκιν και Ρεκλύ με τη ψυχογεωγραφία των Καταστασιακών, τις θεωρίες εξάρτησης, τον Harvey και τέλος με τη σημερινή μηδενιστική γεωγραφία της εποχής του ολοκληρωτικού καπιταλισμού.

Το ZAM αποτελεί μια κίνηση με σκοπό την ρήξη με τις καπιταλιστικές φόρμες που καθορίζουν την καλλιτεχνική έκφραση εδώ και πολλά χρόνια. Η εμπορευματοποίηση της καλλιτεχνικής έκφρασης βρίσκει αντίθετους όλους όσους έχουν κατά καιρούς συμμετάσχει στην ομάδα του ZAM. 2011-2020!9 ΧΡΟΝΙΑ ZERO GEOGRAPHIC!

Θέματα αυτού του τεύχους:

Φυσικές καταστροφές και γεωπολιτική. Η πορεία της ιστορίας σαν και ένα φυσικό ατύχημα, σελ 3-10

ANTI ART ZAM, σελ 11-14

ΦΥΣΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΕΣ ΚΑΙ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ.Η ΠΟΡΕΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΑΝ ΚΑΙ ΕΝΑ ΦΥΣΙΚΟ ΑΤΥΧΗΜΑ

Τώρα με την επέλαση του κορωνοϊού και την οικονομική καταστροφή συνειδητοποίησα και εγώ (όπως και πολύ άλλοι εδώ που τα λέμε) τη δύναμη του απρόβλεπτου και του τυχαίου. Διαβάζοντας χρόνια επίσης ιστορία συνειδητοποίησα πόσα λίγα έχουν αφιερωθεί στη μελέτη φυσικών καταστροφικών γεγονότων (σεισμοί, λοιμοί κλπ.) και το ρόλο που αυτά έπαιξαν στη διαμόρφωση της ιστορίας και των γεωπολιτικών συσχετισμών αλλά και της πολιτισμικής και κοινωνικής κληρονομιάς που αυτά τα γεγονότα άφησαν.

Το γιατί οι ιστορικοί ασχολήθηκαν τόσο λίγο με το θέμα είναι νομίζω εύκολα κατανοητό. Η ιστορία βασίζεται στη μελέτη των ανθρώπινων πράξεων και έτσι αυτές υπερεκπρωσοπούνται. Τέλος πολλοί ιστορικοί γράφουν για να εξυμνήσουν βασιλιάδες στρατηγούς, κράτη ,θρησκείες, ιδεολογίες κλπ. Είναι λογικό λοιπόν να επισκιάζουν τα τυχαία γεγονότα που βοήθησαν στις νικηφόρες πορείες τους «ευνοούμενους» τους. Υπάρχουν και εξαιρέσεις. Μία απ' αυτές είναι και ο Θουκυδίδης όπως θα δούμε παρακάτω.

Επέλεξα να παρουσιάσω εκτός από τις εξελίξεις για τον κορωνοϊό, δυο φυσικές καταστροφές που επηρέασαν την εξέλιξη δυο πολέμων που υπήρξαν εμβληματικοί για την πορεία του παγκόσμιου πολιτισμού. Έναν στην ανατολή και ένα στη Δύση. Και ένα θέμα του παρελθόντος που αφορά την Ελλάδα. Τα παραδείγματα είναι όμως άπειρα για όποιον θέλει να ψαχτεί παραπάνω.

Λοιμός των Αθηνών

Ο Λοιμός των Αθηνών εκδηλώθηκε στην πόλη-κράτος των Αθηνών κατά το **δεύτερο έτος** του Πελοποννησιακού πολέμου, το 430 π.Χ., ενώ η πόλη πολιορκούνταν από τους Σπαρτιάτες.**Οι τελευταίοι είχαν την στρατιωτική τους ισχύ κυρίως στην ξηρά σε αντίθεσή με τους Αθηναίους που ήταν ναυτική δύναμη.** Οι Αθηναίοι ακολουθώντας τη στρατηγική του Περικλή υποχώρησαν εντός των τειχών της πόλης και βασίστηκαν στην υπεροπλία του Αθηναϊκού στόλου που τους εφοδίαζε. Όμως έτσι συγκεντρώθηκε μεγάλο πλήθος κατοίκων της υπαίθρου εντός της πόλης δίνοντας πρόσφορο έδαφος στον λοιμό που ήρθε στο λιμάνι του Πειραιά μάλλον από την Αιθιοπία, να εξαπλωθεί ταχύτατα και ένας μεγάλος αριθμός κατοίκων να μολυνθεί και να πεθάνει, μαζί με τον ίδιο τον Περικλή.

Η γεωπολιτική σημασία του λοιμού ήταν τεράστια και αναφέρεται και από το Θουκυδίδη αυτόπτη μάρτυρα των γεγονότων. Πρώτο εξαφάνισε περίπου 100000 Αθηναίους...πολλούς από τους οποίους η πόλη της Αθήνας στερήθηκε στη συνέχεια στις μάχες του πολέμου (τόσο τους σπλίτες όσο και αυτούς που μελλοντικά θα μπορούσαν να στρατευθούν) . Πέρα από τον ίδιο τον Περικλή, ένα μεγάλο μέρος της ηγεσίας, των στρατιωτικών δυνάμεων στόλου και ξηράς πέθανε επίσης, και η εξουσία στην πόλη αναλήφθηκε από διάφορους αντικαταστάτες τους οποίους ο Θουκυδίδης χαρακτηρίζει ως ανίκανους και αδύναμους.

Δεν είναι δύσκολο λοιπόν να μαντέψουμε ότι σαν συνέπεια αυτού του ξεκληρίσματος και του ερχομού στο προσκήνιο νέων δυνάμεων είχαμε την αλλαγή της στρατηγικής των Αθηναίων με την οποία όμως είχαν γνωρίσει τα μεγαλεία του χρυσού αιώνα.

Λίγο πριν ξεκινήσει ο πόλεμος, ο Περικλής είχε θέσει τις βάσεις της στρατηγικής που θα ακολουθούσε η Αθήνα. Ποια ήταν η στρατηγική του? Ο Περικλής τόνιζε πως χερσαία οι εχθροί ήταν πιο δυνατοί, αλλά είχε σκοπό με τον πανίσχυρο στόλο να διεξάγει επιχειρήσεις ταυτόχρονα και σε διαφορετικά μέρη, ώστε να μη μπορούν να συντονιστούν. Τέλος πίστευε ότι αν εισέβαλλαν οι εχθροί στην Αττική, οι Αθηναίοι θα πήγαιναν με τα καράβια τους στα δικά τους μέρη και θα τα κατέστρεφαν. Όταν ξεκίνησε ο πόλεμος έδωσε εντολή να μεταφερθεί μέσα στα τείχη όλος ο πληθυσμός της υπαίθρου. Οι εχθροί εισέβαλλαν τελικά στην Αττική και κατέστρεψαν την γη. Ταυτόχρονα οι Αθηναίοι με το ναυτικό ρήμαζαν διάφορα μέρη της Πελοποννήσου ακολουθώντας το σχέδιο του Περικλή.

Στην τελική πίστευε ότι τον πόλεμο τον κέρδιζε το χρήμα. Οι Πελοποννήσιοι θα έπρεπε κάποιους μήνες τον χρόνο να καλλιεργούν τα χωράφια τους για τα προς το ζην (δε μπορούσαν να πολιορκούν μονίμως), ενώ οι Αθηναίοι λάμβαναν τις εισφορές από τους υποτελείς (Αθηναϊκή ηγεμονία). Έτσι σε αυτό το είδος πολέμου οι Αθηναίοι μπορούσαν να αντέξουν και σε βάθος χρόνου θα ήταν οι νικητές. Αυτή την πολυτέλεια δεν την είχαν οι Σπαρτιάτες που επιδίωκαν τη σύγκρουση και τη νίκη σε σύντομο χρονικό διάστημα.

Για να κατανοήσουμε το θέμα καλύτερα πρέπει να διαχωρίσουμε εννοιολογικά τη στρατηγική της εξουθένωσης από τη στρατηγική της εκμηδένισης. Ο Περικλής λοιπόν σαν

υψηλή στρατηγική της Αθήνας προήγαγε τη **στρατηγική της εξουθένωσης**. Έτσι εξουδετέρωσε τη σπαρτιατική στρατηγική (που ήταν **στρατηγική εκμηδένισης βασισμένη στο χερσαίο πόλεμο**) ακολουθώντας στρατηγική εξουθένωσης που απέφευγε τη μάχη μεταξύ στρατών ξηράς. Η Αθήνα ήταν προστατευμένη από τα τείχη και όσες καταστροφές και να έκαναν οι Σπαρτιάτες στην Αττική, δεν μπορούσαν να αναγκάσουν τους Αθηναίους να δώσουν μάχη, ενώ το αθηναϊκό ναυτικό εξαντλούσε τη Σπάρτη μέσω επιδρομών στην Πελοπόννησο.

Όπως όμως ήδη είπαμε το δεύτερο έτος εμφανίστηκε ο τρομερός λοιμός στην Αθήνα, που τελικά θέρισε το ένα τρίτο του πληθυσμό και άλλαξε για πάντα την ιστορία του αρχαίου ελληνικού κόσμου. Οι Αθηναίοι έπαυσαν τον Περικλή θέλοντας να συνθηκολογήσουν για να τον εκλέξουν ξανά και να πειστούν να συνεχίσουν τη στρατηγική του. Όμως ο θάνατος του τα άλλαξε όλα. Όταν η Αθήνα εγκατέλειψε τη στρατηγική της εξουθένωσης και αφού την ηγεσία της ανάλαβαν επιθετικοί ηγέτες, προέκυψαν οι στρατηγικές προϋποθέσεις για την ήττα της Αθήνας.

“Έτσι η πολιτεία φαινομενικά ήταν δημοκρατία, ενώ πραγματικά την κυβερνούσε ο πρώτος της πολίτης... και δεν νικήθηκαν (οι Αθηναίοι) παρά μόνο όταν εξαντλήθηκαν από τον εσωτερικό σπαραγμό. Φαίνεται, λοιπόν, καθαρά ότι, στην αρχή του πολέμου, οι δυνάμεις της Αθήνας ήταν περίσσιες και δικαιολογούσαν τις προβλέψεις του Περικλή που πίστευε ότι εύκολα θα μπορούσε να νικήσει μόνους τους Πελοποννησίους» (Θουκυδίδης).

KAMIKAZI-ΘΕΙΟΣ ΑΝΕΜΟΣ

Οι δυο μογγολικές εισβολές του Kublai Khan (ο Μογγόλος ηγέτης εγγονός του Τζεγκινς χαν είχε ήδη εδραιωθεί σαν αυτοκράτορας της Κίνας και κατακτήσει την Κορέα) στην Ιαπωνία έλαβαν χώρα το 1274 και το 1281. Τελικά η αποτυχία των Μογγόλων είχε τεράστιες γεωπολιτικές επεκτάσεις καθώς καθόρισαν το όριο στην επέκταση της Μογγολίας και την ανεξαρτησία της Ιαπωνίας. Ποιος νίκησε όμως τους Μογγόλους?

Η πρώτη κινεζομογγολική εισβολή (πρώτη μάλιστα εισβολή ξένων στην Ιστορία της Ιαπωνίας) νίκησε τους Ιάπωνες που αντιμετώπισαν σοκ όταν κατάλαβαν ότι οι Μογγόλοι δεν πολεμούσαν με τον ηρωικό τρόπο των Σαμουράι «ένας προς έναν». Μια μέθοδος όπως η μαζική ρίψη βελών κυριολεκτικά τσάκισε τους σαμουράι (που το έβρισκαν άνατρο να πολεμάει κανείς έτσι). Όπως και η μέθοδος των Μογγόλων που βασιζόταν στην «παραπλανητική υποχώρηση» αιφνιδίασε τους Ιάπωνες. Η τακτική αυτή συνίσταται στο ότι το ιππικό μίας στρατιωτικής δύναμης επιτίθεται στους εχθρούς, υποχωρεί παρασέρνοντας τον εχθρικό στρατό σε καταδίωξη και ξαφνικά περνά στην αντεπίθεση (όπου και όποτε αυτό το ιππικό έκρινε καλύτερο) αιφνιδιάζοντας και συντρίβοντας τους αντιπάλους.

Όμως οι εισβολείς παρά το ότι νίκησαν επέλεξαν να ανασυνταχθούν στο στόλο τους και εκεί τους χτύπησε ο μοιραίος τυφώνας.

Στη δεύτερη εισβολή το 1281 τα πράγματα ήταν διαφορετικά και οι εισβολείς πιο καλά προετοιμασμένοι. Οι Ιάπωνες πολέμησαν και πάλι γενναία, μαζικά (έχοντας μάθει από τα λάθη της πρώτης φοράς) και απώθησαν όσο μπορούσαν την κινεζομογγολική εισβολή. Ο στρατός εισβολής επέστρεψε πάλι στο στόλο και ο τελευταίος αναδιοργανώθηκε για να αντεπιτεθεί. Σε αυτό το σημείο πάλι ένας μεγάλος τυφώνας, γνωστός στα Ιαπωνικά ως **καμικάζι**, χτύπησε τον κινεζομογγολικό στόλο και τον κατέστρεψε. Χιλιάδες εισβολείς

πέθαναν έτσι. Την τρομερή εκείνη θύελλα οι Ιάπωνες την απέδωσαν στον θεό των ανέμων Ίσε, η λατρεία του οποίου έκτοτε έλαβε ξεχωριστή σημασία στον κόσμο του Σιντοϊσμού.

Ως συνέπεια της καταστροφής των μογγολικών στόλων, η ανεξαρτησία της Ιαπωνίας ήταν εγγυημένη. Ταυτόχρονα, ένας αγώνας εξουσίας στην Ιαπωνία οδήγησε στην κυριαρχία των στρατιωτικών κυβερνήσεων και στη μείωση της αυτοκρατορικής εξουσίας. Όμως η πιο απίστευτη συνέπεια ήταν η εκμετάλλευση του τυχαίου γεγονότος του τυφώνα από το ιερατείο των Σιντοιστών που ισχυρίστηκαν και έπεισαν το λαό ότι αυτοί προκάλεσαν τους τυφώνες με τις προσευχές τους και διεκδίκησαν και πήραν τεράστιες αμοιβές σε σχέση με αυτούς που πολέμησαν... Επίσης άνοδο παρουσίασε και ο **ζεν βουδισμός των Σαμουράι**.

Έτσι ένα απρόβλεπτο γεγονός μαζί με τη γενναία αντίσταση του Ιαπωνικού λαού οδήγησε εκτός από την εδραίωση της ανεξαρτησίας της Ιαπωνίας στην ισχυροποίηση της θρησκευτικής εξουσίας (ζεν βουδισμό και σιντοϊσμό) με συνέπειες μακροχρόνιες και καθοριστικές σε πολιτισμικό και πολιτικό επίπεδο. **Οι Ιάπωνες πίστεψαν ότι ήταν λαός προστατευμένος από τους θεούς που στέλνουν τυφώνες στους εχθρούς.** Επιπρόσθετα η μη κατάκτηση από τους Μογγόλους τους επέτρεψε τη πολιτισμική απομόνωση από τους άλλους λαούς που έγινε και μόνιμη συνήθεια τους (μόλις στο 19^ο αι. έσπασε αυτή η απομόνωση). **Έτσι διαμορφώθηκε μια κουλτούρα ξενόφοβη και παραδοσιακή.** Από τα μέσα του 19^{ου} αι η κοινωνία θα γίνει εθνικιστική και μιλιταριστική. Ο Μιλιταρισμός αυτός στηρίχθηκε τότε έντονα στο βουδισμό (βέβαια η ρίζα αυτής της σύνδεσης βρίσκεται εύκολα στη θρησκευτική ερμηνεία του τυφώνα που επικράτησε από τα χρόνια εκείνης της φυσικής καταστροφής και στο ζεν βουδισμό των Σαμουράι). Από τα τέλη του 19^{ου} αι. οι Ιάπωνες θα προσπαθήσουν με τη βία να εξάγουν την «ανωτερότητα» τους προς τα έξω. Μέχρι που οι Αμερικανοί θα πατήσουν στο νησί τους και κανένας τυφώνας δεν θα τους εμποδίσει.

Τέλος ο απόηχος του τυφώνα, έφτασε μέχρι το β παγκόσμιο πόλεμο όπου οι πιλότοι αυτοκτονίας (πήραν το όνομα τους από τον τυφώνα καμικάζι) προσπάθησαν με τη δράση τους να δημιουργήσουν ένα τυφώνα που θα σάρωνε τους εχθρούς. Μάταια. Τελικά την Ιαπωνία δεν την προστάτευαν οι θεοί.

ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΑ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΩΝ

Ένας τρομακτικός σεισμός των 7,6 Ρίχτερ έπληξε το Ιζμίτ (18.000 νεκροί) στις 17 Αυγούστου του 1999. Στις 7 Σεπτεμβρίου φονικός σεισμός των 5,9 Ρίχτερ χτυπά την Αθήνα (143 νεκροί). Ήταν τρία χρόνια μετά την κρίση των Ιμίων, και μόλις λίγους μήνες μετά την υπόθεση Οτσαλάν.

Οι Έλληνες πολίτες μαζικά προσέφεραν αίμα για τους σεισμοπαθείς και υπάρχει κλίμα ειλικρινής συμπαράστασης . Το ελληνικό κράτος αποστέλλει συνεργεία της ΕΜΑΚ. Μετά τον σεισμό των 5,9 Ρίχτερ άνδρες της ΑΚΥΤ (της τουρκικής ΕΜΑΚ) είχαν φθάσει άμεσα στην Αθήνα και ξεκίνησαν δουλειά μαζί με τα ελληνικά σωστικά συνεργεία. Μέσα από τα συντρίμια αναδύθηκε ένα κλίμα φιλίας και αλληλεγγύης που οι κυβερνήσεις εκμεταλλεύτηκαν για να πλησιάσει ξανά η μια την άλλη («**διπλωματία των σεισμών**»)

ΚΟΡΩΝΟΙΟΣ ΚΑΙ ΓΕΩΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΚΡΑΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΟΛΗ

Αυτό που ξεκίνησε ως επιδημία είναι πλέον πανδημία και το επίκεντρο έχει μετατοπιστεί από την Κίνα στην Ευρώπη και τις ΗΠΑ. Το δε Πεκίνο, αναδεικνύεται σε κύριο πολιτικό παίκτη πρόθυμο να παράσχει βοήθεια στις πληγείσες χώρες έχοντας «λύσει» τα δικά του προβλήματα (**διπλωματία της «μάσκας**»). Έτσι η Κίνα έστειλε μάσκες, γάντια, αναπνευστήρες και ιατρικούς εμπειρογνώμονες για να βοηθήσει την Ιταλία, την Ισπανία, τη Γαλλία, την Ελλάδα, την Τσεχία και άλλες χώρες στην αντιμετώπιση της πανδημίας.

Η Κίνα προσπαθεί να μετατρέψει την κρίση του κορωνοϊού σε μια γεωπολιτική νίκη, με μία εκστρατεία **ήπιας ισχύος** με στόχο να γεμίσει το κενό που άφησαν οι Ηνωμένες Πολιτείες που όχι μόνο σε αυτό το υγειονομικό θέμα αλλά και σε προγενέστερα ζητήματα (βλέπε εμφύλιο στη Συρία) δε φαίνονται διατεθειμένες να αποτελέσουν την παγκόσμια δύναμη του παρελθόντος λόγω του τεράστιου οικονομικού κόστους. Όμως δεν πρόκειται βέβαια να παραδώσουν εύκολα τα ηνία και τα τελευταία χρόνια επαναπροσδιόρισαν τη στρατηγική τους επιλέγοντας τον εμπορικό πόλεμο με την Κίνα. Στο γεωπολιτικό παιχνίδι της πανδημίας ο Ντόναλντ Τραμπ τα βάζει με τον «κινεζικό ιό» και υποστηρίζει το ενδεχόμενο ο SARS-CoV-2 να προήλθε από εργαστήριο στην Γουχάν. Την ίδια ώρα η Ευρωπαϊκή Γερμανία (ΕΕ) φαίνεται να πνέει τα λοίσθια. Οι συγκρούσεις στη Λιβύη συνεχίζονται, οι πρόσφυγες παραμένουν αντικείμενα εκμετάλλευσης από αντιμαχόμενες κρατικές δυνάμεις και ο ISIS καλεί τους πιστούς του να χτυπήσουν την αποδυναμωμένη από τον Ιό δύση.

Η μεγαλύτερη επιτυχία της Κίνας οφείλεται ότι κατάφερε να εξάγει σχεδόν παντού τη κατασταλτική μέθοδο αντιμετώπισης της εξάπλωσης του ιού και να πετύχει να ξεπλύνει τη σύγχρονη ιστορία της στα μάτια της κοινής γνώμης του δυτικού κόσμου. Δεν είναι μόνο ότι αρχικά απέκρυψε τα δεδομένα για τον ιό και την επικινδυνότητα της κατάστασης. Φαίνεται ότι ο κόσμος ξέχασε ότι η Κίνα αποτελεί ένα βίαιο ολοκληρωτικό κράτος όπου δέκα

εκατομμύρια κινέζοι μουσουλμάνοι ζουν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης και όλοι οι κινέζοι πολίτες παρακολουθούνται πλήρως με τεχνολογικές μεθόδους (κινητά, κάμερες κλπ) που πραγματώνουν ουσιαστικά την οργουελιανή δυστοπία.

Τέλος πάντων τις μεθόδους καταστολής της Κίνας για να σταματήσει την επιδημία ακολούθησαν σε μεγάλο βαθμό και οι «δημοκρατίες» της Δύσης μιμούμενοι τον πρώτον διδάξαντα και επικαλούμενοι ανθρωπιστικούς λόγους και προσωρινότητα. Η ιστορία θα τους κρίνει αν πράξανε καλά ή άσχημα.

Σημαντικότερο θέμα είναι όμως η προσωρινότητα των μέτρων. Γιατί ο κορωνοϊός δε θα έχει συνέπειες μόνο στην πάλη μεταξύ των κρατών αλλά και στο εσωτερικό των τελευταίων. Είναι πιθανόν τα κράτη να διατηρήσουν αυτά τα μέτρα ενόψει της σαρωτικής καταστροφής της παγκόσμιας οικονομίας και με αφορμή τον υγειονομικό κίνδυνο να καταστέλλουν κάθε λαϊκή αντίδραση σε οικονομικά και πολιτικά μέτρα. Δε είναι δύσκολο να υποπτευθεί κανείς τι μέτρα οικονομικής φύσης μπορούν να πάρουν οι κρατούντες στη διάρκεια της τωρινής καραντίνας ή και σε μελλοντικές εξάρσεις του ιού (πραγματικές ή και φανταστικές) ... Επίσης μπορούν να επικαλούνται απαγόρευση πορειών όχι για λόγους πολιτικής καταστολής (όπου αυτό θα ισχύει στην πραγματικότητα) αλλά για να μην εξαπλωθεί ο ιός... Βέβαια όλα αυτά θα εξαρτηθούν όχι μόνο από τις προθέσεις των κρατούντων αλλά και από τη διάθεση και τη μαχητικότητα των πολιτών. Ίσως όμως ο ολοκληρωτικός καπιταλισμός να είναι πιο κοντά από ότι ίσως ο κόσμος πιστεύει.

Τέλος να προσθέσω δύο πράγματα για την ιδιαιτερότητα της Ελλάδας και ας τα συνοπολογίσει κάποιος σε σχέση με την καραντίνα που επέβαλε η κυβέρνηση στον πληθυσμό. Την οικονομική κατάσταση της χώρας και το ότι η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα που βρίσκεται ουσιαστικά σε εμπόλεμη κατάσταση...

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: Η ΟΜΙΧΛΗ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Υπάρχει μια παρεξήγηση. Πολύ κόσμος πιστεύει ότι όποιος εκμεταλλεύεται ένα γεγονός (οικονομική ή φυσική καταστροφή πχ) το έχει επίσης προκαλέσει με μυστικό τρόπο. Σε μεγάλο ποσοστό εκεί εδράζεται και μεγάλο ποσοστό της συνωμοσιολογίας. Αν και βέβαια υπάρχουν και τέτοια γεγονότα, η αλήθεια είναι άλλη. Ένας **ισχυρός παίκτης** ξέρει να στρέφει τα απρόβλεπτα γεγονότα υπέρ του.

Οι Αθηναίοι πίστευαν ότι ο λοιμός προερχόταν από τους Σπαρτιάτες που είχαν δηλητηριάσει το νερό των πρώτων. Μια τέτοια θεώρηση βέβαια δεν είναι εξωφρενική καθώς βιολογικός πόλεμος υπήρχε από τα αρχαία χρόνια. Όμως σύμφωνα με το Θουκυδίδη ο λοιμός ήρθε από την Αιθιοπία. Η φυσική όμως αυτή καταστροφή έφερε το τέλος της αθηναϊκής ηγεμονίας, γιατί οι Σπαρτιάτες πέτυχαν να την εκμεταλλευτούν στη συνέχεια του πολέμου με τις νίκες τους.

Στην Ιαπωνία το τυφώνα δεν τον προκάλεσε το ιερατείο όμως πέτυχε να καρπωθεί τη νίκη ενάντια σε ένα από τους πιο ισχυρούς στρατούς όλων των εποχών, τους Μογγόλους. Σημασία λοιπόν δεν έχει τόσο ποιος δημιούργησε τον κορωνοϊό (κάποιο κράτος ή η φύση) αλλά ποιος στο τέλος θα επωφεληθεί.

Ο ιός πιθανώς να είναι δημιουργία της φύσης (και κάνουμε αυτή την αποδοχή εντάσσοντας τον στα απρόβλεπτα φυσικά γεγονότα αυτού του άρθρου) αλλά δεν μπορούμε να

αποκλείσουμε ότι είναι προϊόν βιολογικού πολέμου. Όσοι ασχολούνται με το θέμα των βιολογικών όπλων ξέρουν τις δυνατότητες των ισχυρών κρατών.

Όπως και να έχει σημασία έχει ποιος στο τέλος θα επωφεληθεί από τον ιό που αποτελεί μία επιπρόσθετη φαρέτρα στα όπλα της γεωπολιτικής σύγκρουσης. Ο ιός αυτός έχει ενταχθεί ήδη στο διαπλανητικό παιχνίδι που χαρακτηριζόταν πριν από την έλευση του από την οικονομική ύφεση αλλά και τις πολεμικές συγκρούσεις (με κυρίαρχες τις διεθνοποιημένες της Συρίας και της Λιβύης) σχεδόν σε παγκόσμιο επίπεδο. Θα επιδεινώσει αφόρητα την κατάσταση. Και σε επίπεδο κρατικής καταστολής ίσως φέρνει μια νέα εποχή τρόμου.

Ο σημαντικός θεωρητικός του πολέμου και στρατιωτικός φον Κλαούζεβιτς έχει δεχτεί κριτική ότι στην ανάλυση του δεν περιέλαβε την οικονομική διάσταση του πολέμου αλλά και το ναυτικό πόλεμο. Εμείς θα προσθέταμε και τη διάσταση των απρόβλεπτων φυσικών καταστροφών. Για ειρωνεία της τύχης πέθανε από την επιδημία χολέρα σε ηλικία 51 ετών και ενώ είχε οριστεί υπεύθυνος για την καταπολέμηση της. Όπως και να έχει ο καθένας είναι παιδί της εποχής του. Ο Θουκυδίδης έζησε το λοιμό και φυσικά τον επηρέασε σαν ιστορικό, ενώ ο Κλαούζεβιτς διαμορφώθηκε από τους Ναπολεόντειους πολέμους που είχαν τα δικά τους χαρακτηριστικά γνωρίσματα.

Όμως υπάρχουν ψήγματα στη σκέψη του που μας βοηθάνε να κατανοήσουμε χαοτικές καταστάσεις. Έτσι ο θεωρητικός αυτός προσμετρούσε στις ικανότητες του στρατιωτικού ηγέτη και αυτές για την αντιμετώπιση απρόβλεπτων φυσικών φαινομένων την ώρα της μάχης (πχ βροχή, ομίχλη κλπ). Δεν είναι τυχαίο ότι περιέγραψε την αβεβαιότητα της μάχης τόσο για τα φυσικά γεγονότα όσο για τις απρόβλεπτες και τυχαίες κινήσεις του εχθρού με ένα φυσικό φαινόμενο : «**την ομίχλη της μάχης**».

Αν επεκτείνουμε τη σκέψη του από τα απρόβλεπτα φυσικά γεγονότα στις φυσικές καταστροφές εύκολα βλέπει κάποιος ότι ισχυρός είναι ο παίκτης που ξέρει να στρέφει υπέρ του μία καταστροφή ή να την προσπερνά πιο ανώδυνα σε σχέση με τον εχθρό του. Ο λοιμός οδήγησε πχ τους Σπαρτιάτες στο να λύσουν την πολιορκία για να μη κολλήσουν ενώ οι πολιτικοί αντίπαλοι του Περικλή βρήκαν την ευκαιρία να αναδειχθούν.

Αυτά όσο αφορά τους διεθνείς ανταγωνισμούς. Όσο αφορά το εσωτερικό μέτωπο τα κράτη έχουν λοιπόν κάθε συμφέρον να επεκτείνουν τη βιαιότητα και την εκμετάλλευση ενάντια στους πολίτες. Η ιστορία όμως των λαϊκών αντιστάσεων δείχνει ότι πολλές φορές ο λαός μπορεί να γίνει ο ισχυρός «παίκτης». Ενδεικτικά αναφέρω για τη γαλλική επανάσταση του 1789 ότι τη γενική δυσαρέσκεια για τη φτώχεια και τη δυσαρέσκεια ήρθε να επιδεινώσει η έκρηξη του **ισλανδικού ηφαιστείου Λάκι** το 1783 που οδήγησε σε καταστροφή της σοδειάς και ο πολύ βαρύς χειμώνας του 1788-1789 που ανέβασαν τις τιμές του ψωμιού με αποτέλεσμα να πεθάνουν πολλοί από την πείνα. Ο λαός τότε είχε κάθε συμφέρον να αντισταθεί. Το ίδιο συμβαίνει και σήμερα

Παναγιώτης Ξηρουχάκης

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Δημητριάδης Μ(2002), «Οι μογγολικές εισβολές στην Ιαπωνία» ,Στρατιωτική ιστορία,τεύχος 73.

Howard M.(2006),Κλαούζεβιτς. Όλα όσα πρέπει να γνωρίζεται. Ελληνικά γράμματα ΑΕ.

CLAUSEWITZ CARL. VON .Περί του πολέμου. ΕκδότηςΒΑΝΙΑΣ

<https://www.kathimerini.gr/1062317/opinion/epikairothta/politikh/h-mallon-anefikth-diplwmatia-twn-seismwn>

<https://www.tovima.gr/2008/11/24/books-ideas/mathimata-toy-thoykydidi/>

<http://eranistis.net/wordpress/2014/05/03/%CE%B7-%CF%83%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%84%CE%B7%CE%B3%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CF%80%CE%B5%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%BB%CE%AE-%CE%BA%CE%B1%CF%84%CE%AC-%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CF%80%CE%B5%CE%BB%CE%BF/>

<https://www.efsyn.gr/node/239856>

<https://parallaximag.gr/epikairotita/apokalypsi-new-york-times-echei-kina-stratopeda-kratisis-mousoulmanon>

<http://eranistis.net/wordpress/2014/11/08/%CE%BF-%CE%BA%CE%BB%CE%B1%CE%BF%CF%8D%CE%B6%CE%B5%CE%B2%CE%B9%CF%84%CF%82-%CE%BA%CE%B1%CE%B9-%CE%B7-%CF%86%CF%8D%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%AD%CE%BC%CE%BF%CF%85/>

<http://eranistis.net/wordpress/2014/11/13/kamikaze/>

https://en.wikipedia.org/wiki/Fog_of_war

<https://www.forbes.com/sites/davidbressan/2015/06/08/this-1783-volcanic-eruption-changed-the-course-of-history/>

<http://eranistis.net/wordpress/2014/11/07/%CE%B7-%CE%B4%CE%B9%CE%BA%CE%B1%CE%B9%CE%BF%CE%BB%CF%8C%CE%B3%CE%B7%CF%83%CE%B7-%CF%84%CE%B7%CF%82-%CE%B2%CE%AF%CE%B1%CF%82-%CF%83%CF%84%CE%BF%CE%BD-%CE%B2%CE%BF%CF%85%CE%B4%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C/>

ANTI ART ZAM

1.ΑΤΑΚΕΣ

" Αν ο κορωνοϊός δεν υπήρχε, ο Μητσοτάκης θα έπρεπε να τον εφεύρει "

Τάδε έφη Πορνοστρόικος

2.ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Έργο του θρυλικού ζαμ ζωγράφου FOTIZONTA!

3.ΠΟΙΗΣΗ

«ΟΙ ΠΕΖΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ»

Όλοι δικαιούμαστε στιγμές γελοιότητας

Όποιος φοβάται να γελοιοποιηθεί είναι ένας πεζός άνθρωπος

Ποιος είναι σοβαρός;

Ο άνθρωπος που προσποιείται είναι ο σοβαρός;

Ο άνθρωπος που υποκρίνεται είναι ο σοβαρός;

Ο άνθρωπος που δεν γελάει είναι ο σοβαρός;

Ο άνθρωπος που δεν «πίνει» είναι ο σοβαρός;

Ο άνθρωπος που δεν «τσαλακώνεται» είναι ο σοβαρός;

Ο άνθρωπος που φοράει κουστούμι είναι ο σοβαρός;

Στις συνεντεύξεις, λένε, πρέπει να είσαι σοβαρός

Στις σχέσεις πρέπει να είσαι σοβαρός

Στους γάμους πρέπει να είσαι σοβαρός

Στις κηδείες πρέπει να είσαι σοβαρός

Στα κανάλια πρέπει να είσαι σοβαρός

Στο μετρό και στα λεωφορεία πρέπει να είσαι σοβαρός

Στις συναυλίες πρέπει να είσαι σοβαρός

Στις καφετέριες και στα μπαρ πρέπει να είσαι σοβαρός

Στη δουλειά πρέπει να είσαι σοβαρός

Στους δρόμους πρέπει να είσαι σοβαρός

Στο σπίτι πρέπει να είσαι σοβαρός

Λευτέρης Σ

«ΑΤΙΤΛΟ»

οι δρόμου ανοίγουν

ροδοπέταλα πετάνε στον αέρα

ανθρωποι ζητοκραυγάζουν

άνθρωποι γωνατίζουν

"καλωσορίστε τον ιππότη

καλωσορίστε τον ήρωα"

το τραπέζι άδειο

το μωρό κλαίει

"καλωσορίστε τον ηγέτη σας

καλωσορίστε τον μεσσία"

οι βάρδοι τραγουδάνε

οι βασιλιάδες απονέμουν τιμές

"καλωσορίστε τον προστάτη σας

καλωσορίστε τον γενναίο μαχητή"

το πόδι κομμένο

το χέρι ανοιχτο κι υψωμένο

"καλωσορίστε τον όμορφο ιππότη

καλωσορίστε τον υπερασπιστή του έθνους"

τα μάτια υγρά

τα ξύλα στο τζάκι ξερά

σημαίες υψωμένες

οι τρομπέτες εκκωφαντικές

"καλωσορίστε το ψέμα σας

καλωσορίστε την ελπίδα σας"

τα κεφάλια κομμένα

η γκιλοτίνες κόκκινες

τα χέρια δεμένα

"καλωσορίστε την εκδίκηση σας

καλωσορίστε τον φόβο σας"

τα ρούχα σκισμένα

τα μάτια τρομοκρατημένα
"καλωσορίστε τον αντρισμό σας
καλωσορίστε την ανασφάλεια σας""
ο ιππότης γυαλισμένος
οι πόρνες άπλυτες
τα δόντια πεσμένα
"καλωσορίστε τον ιδανικό
καλωσορίστε τις αυταπάτες σας"
οι πόρτες ανοιχτές
οι πληγές πλέον κλειστές
τα χαλιά στρωμένα κόκκινα
το σπαθί πλέον μπορντό
"καλωσορίστε τον πολέμιστή
καλωσορίστε τον σφαγέα σας"
ο ιππότης φεύγει
οι δρόμοι άδειοι
τα πανδοχεία άδεια
οι δρόμοι πράσινοι κι υγροί
"αντίο περήφανε δούλε
αντίο περήφανε δήμιε
αντίο κύριε πρότυπο"

ΙΑΣΟΝΑΣ ΖΩΓΡΑΦΑΚΗΣ

ΤΕΥΧΟΣ 28

ΜΑΙΟΣ 2020

